De oranje nagtegaal

Wouter Robbertz

bron
Wouter Robbertz, *De oranje nagtegaal*. Oranje-Stad, 1785

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/robb014oran01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

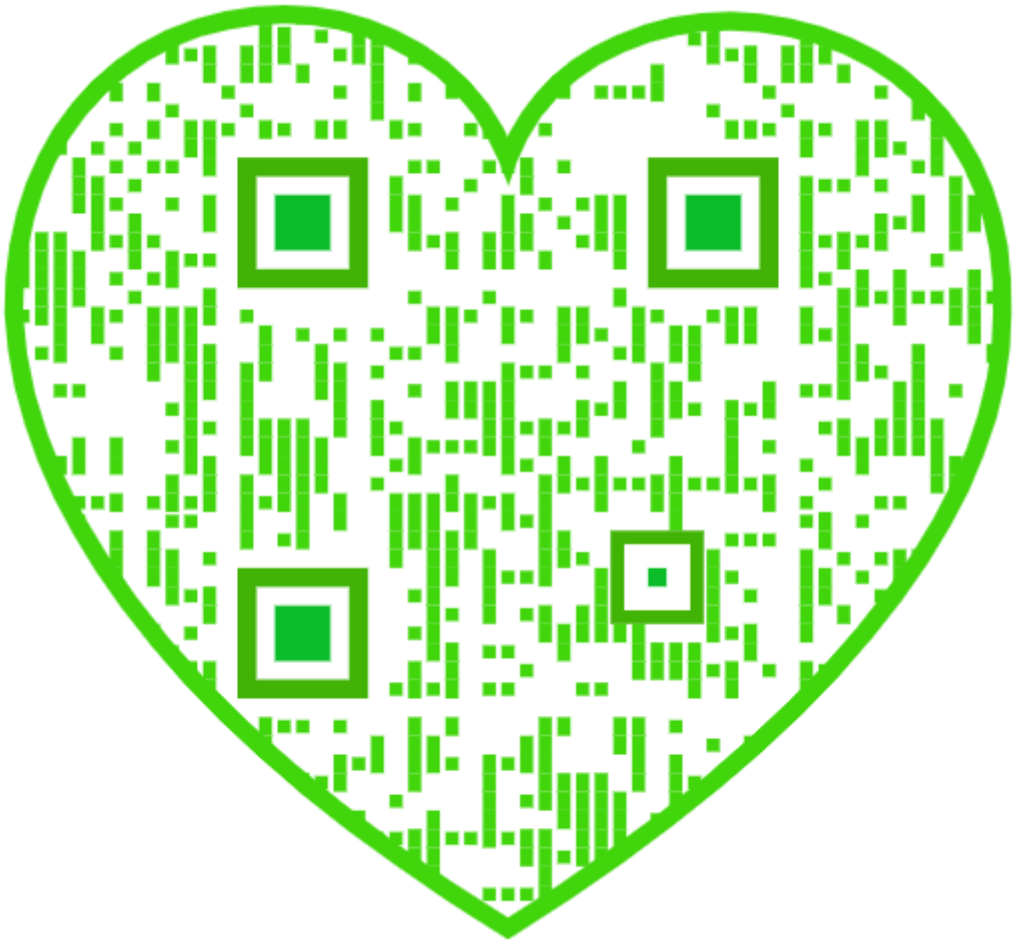

[Zy sterken haar zelven]

Zy sterken haar zelven in eene booze zake; zy houden sprake van stikken te verbergen: zy zeggen, wie zal ze zien?

Zy doorzoeken allerlei schalkheid, ten uitersten doorzoeken zy wat te doorzoeken is zelfs het binnensteeens mans ende het diep harte.

Maar God zal ze haastig met eene pyle Schieten: hare plagen zynder.

Ende hare Tongen zal ze doen aanstooten tegen haar zelven : den geenen die ze ziet zal zig weg pakken.

David.

Want zy overtreden de Wetten, zy veranderen de Inzettinge, zy vernietigen het eeuwig Verbond.

Jesaia.

De ontdekte gronden, waar op dat Nederlands verdeeldheden In onze dagen heimelyk en openbaar worden gebouwd

Op de Wyze: *Waar blyft myn Herder.*

1.
Niet zonder reden
Staat ieder als versteld,
Dat Dorp en Steden
Door oproer zyn gekweld,
Ja zelf het gantsche land,
Is door Tweedragt in brand;
De Twist is nu aan ’t woeden,
Het schynt dat ieder een
Tweedragt wil voeden.

2.
In vroeger dagen
Heerschte de zoete vree,
Nu moet men klagen
Dat Muitzugt is in stee:
De Twisten groot en veel,
Wat baren die krakkeel;
Ja zelfs by veel bloedvrinden,
Kan men in deeze tyd,
Geen Eendragt vinden.

3.
Waar mag het scheelen,
Dat Twist en Tweedragt brand?
Waar door by veelen,
De Vrede is van kant:
Waar legt de regte grond,
Daar Tweedragt uit ontstond?
Dien Boom vol bitt're vrugten,
Daar veel van word geplukt;
Dat 't Land doet zugten.
4.
Zijn d'eerste gronden
Niet door Armyn gelegt?
Hy heeft geschonden
Gods Wet en Kerkeregt:
Zyn volgers dwaas, vol roem,
Zyn te Dordregt gedoemd,
Door regte Godsgezanten,
Op Maurits Raad vergaard
Uit veele Landen.
5.
Armyns gedagten,
Kleven nog meenig aan,
Der Nageslagten
Ag was 't met hem vergaan!
Maar ziet! wat droeve tyd!
Zyn gift word nog verspreid:
Dien Bazilisk, dien Adder,
Spuwt nog door helsche drift,
Fenynig zwadder.

6.
Oranjes Helden,
Den eenen na den aer,
Zig stadig stelden,
Tegen die Ketterschaar,
Maurits godvrugtigheen,
Zyn opvolgers betreen;
Inzonderheid op heden,
Ziet men Willem de Vyfd'
Maurits natreeden.

7.
Hier is 't gevonden,
Het snood Armyns gebroed,
Zoekt helsche vonden,
Vol alsem, Gal en Roet,
De Duivel als hun Hoofd,
(By hen gestaag geloofd.)
Bestuurd al hunne daden;
Niets is hun meerder waard,
Als 's Satans Raden.

8.
Vloeken en Schelden,
Lasteren opstinaat,
Valschheid vermelden,
Verwenschen boos en kwaad,
Blazende moord en brand
Door 't gantsche Nederland,
Den onderdaan opstooken
Tegen zyn Overheid,
Als helsche Spooken.

9.
Trouwe Regenten
verdoemen in de Hel;
Dat agt men maar voor spel,
Godloosheid op den troon,
Veragten Gods geboôn,
De Godsvrugt gantsch verbannen,
Vrygeestery in plaats,
De Kroon doen spannen.
10.
Vervloekte bonden
Door Satans List gesmeed,
Gelegt tot gronden,
Daar op is men gereed,
Te bouwen ’t gantsch bestuur,
Des Lands door oproers vuur,
In de Hel aangestooken,
Dat stad en Dorp en Vlek,
Door Twist doet rooken.
11.
Al deeze zaken,
Bewerkt ’t Armyns gespuis,
Om zoo te raken,
Voor aan op het Raadhuis,
De Prins zou dan van kant,
Zyn Ega uit het Land,
Zyn Spruiten na Westfalen,
Of bleven die in ’t Land,
Van hun doen dwalen.

12.
Dan was ’t gewonnen;
Dan was het Land weer vry;
Dan had men bronnen,
Waar uit men schepte bly,
Des Satans Zwymelwyn,
Gemengd met helsch Fenyn,
Door ’s afgronds Draak gespoogen;
Daar meenig nu te veel
Aan heeft gezoogen.
13.
Laat hun vry roemen,
Dat zy na vryheid staan,
Den Prins verdoemen,
Dat Hy te grond mag gaan,
Dien Achitofels raad,
Komt Hem nu niets te baat,
De Prins zal Triomfeeren,
Spyt al des Duivels zaad
Die ’t willen keeren.

Oranjes huis Blyft vast gegrond, Dat wenscht myn pen, myn hart, myn mond.

Op de wyse: *Van den Spaanschen ruiter*

1.

Roemwaardig Nassauws bloed,
Op wien de euvelmoed
Mikt met vergiste schigten,
Ik wil op Broerschen toon,
U toewysn myn digten,
U dierdaar Friso's Zoon.

2.

Voor u Oranje Spruit,
Voor u speeld nu myn Fluit,
Voor u zal ik opzingen,
Voor u een Boers gezang,
Voor u myn Rym uitbringen,
Voor u edelst' in rang.

3.

Leef lang, gy Neerlands Vorst,
Leef lang, die Neerland Torst,
Leef lang, tot Neerlands luister,
Leef lang in Neerlands raad,
Leef lang, breek Neerlands kluister,
Lees lang trouw Neerlands Zaad.

4.
Heerscht als een Salomon,
Heerscht als een Gideön,
Heerscht als eenen Hiskia,
Heerscht als een David wel,
Heerscht als eenen Josia,
Heerscht als een Samuël.

5.
Op u staat onze hoop,
Door u stuit oproers loop,
Met u wy willen leven,
Door u is ons Gebed,
By u is neerlands zegen,
In u is Godes Wet.

6.
's Lands luister is uw' Kroon,
's Lands luister past uw Troon,
's Lands luister u by blyve,
's Lands luister aan u praald,
's Lands luister boven dryve,
's Lands luister van u straald.

7.
Uw' Lof die word vergroot,
Uw' Lof blyf na uw' dood,
Uw' Lof moet altyd groeijen,
Uw' Lof wascht meer en meer,
Uw' Lof zal lustig bloeijen,
Uw' Lof kom van den Heer.

8.
Myn mond vermeld uw'Lof,
Myn pen vind dus ook stof,
Myn lust is in Oranje,
Myn wil wensch Hem voorspoed,
Myn afkeer is van Spanje,
Myn hart vol Priuse-bloed.

9.
Eer moet de Zon vergaan,
Eer moet verteeren d'Maan,
Eer moet de hemel smelten,
Eer beranderd de Aard,
Eer ik d'Oranje Helden,
Myn lof agte onwaard.
10.
Geen bloem is zoo vol geur,
Geen roos is zoo szaan in koleur,
Geen goud zoo groot in waarde,
Geen kruid zoo goed op 't veld,
Geen Vorst zoo vroom op aarde,
Als ons' Oranje-Held.
11.
Dies wil ik tot een slot,
Myn gebeden tot God
Dyzenden , in den hemel,
Myn hart was dat bekwaam,
Om boven 't aards gewemel,
Te bidden in Christus naam.
12.
Verheven Majesteit,
Die was, zult zyn, en zyt,
Ag wilt myn smeeken hooren!
Wilt ons' Oranje Vorst;
Door u voor lang verkooren,
En na uw' bystand dorst.
13.
Wil Hem in deeze tyd,
Met uw' goedgunstiheid,
Als een rondas bevryden,
De nyd is nu verwoed,
Om hem met druk en lyden
Te brengen onder d'voet.

14.
Gy weet Grootmagtig Heer,
Hoe Hy getrapt word neer,
Veragt, beschimpt, vertreeden
Belasterd en bespot,
Door hun die zonder reden
Zig noemen Patriot.
15.
Heer gy kend zyn ontschuld!
Geef Hem nu tog geduld,
Om 't moedig te verdragen:
Op dat Hy door dien smaad,
Daar zy Hem mee belagen,
Niet wankel in zyn staat.
16.
Geef Hem vrymoedigheid,
Geef Hem een wys beleid,
Op dat Hy 's Lands belangen,
Kan handhaven getrouw,
O Heer bestuur zyn gangen,
Tot heil van 't Kerkgebouw.
17.
Want Gy weet Hemelheer,
Hoe nu de zuivere Leer
Met dwalingen moet stryden;
Wat zyn 'er die bedekt
Hun zwadder snood uitspreiden?
Dat Kerk en Land bevlekt.
18.
Geef dat d'Oranjeheld,
Zig in de bresse steld,
Door Kerke en 's Lands luister;
Schenk Hem door Uwe hand,
Dat Hy verbreek de kluister
Van uwe kerk en Land.

19.
Gelyk Maurits wel eer,
Toen ook de zuivere Leer
Door dwaling wierd vertreeden,
Zig zulks ter harte nam,
Gy hoorde toen zyn beden,
Dat een Synode kwam.
20.
Waar door (u zy de roem)
De dwaling wierd gedoemd;
Toen moest de Satan zwigten,
Nit dikke duisternis,
Begon de Zon te ligten,
De Leer wierd rein en frisch.
21.
Geef Heer dat Willem ook,
Wegblaasd de dwalingsrook:
Dat de regte Leer bloeijen,
Op dat in Kerk en Land,
De Vree en Godsvrugt groeijen,
En waarheid hou zyn stand.
22.
Dan zouden wy uw Lof,
Tot u in 't Hemelhof,
Door uwe gunst toebringen,
Met hart en monde faam,
Met al uw' Keurelingen
Groot maken uwen naam.
23.
Verhoor en neem in agt,
Wat ik nu voor u bragt,
Laat het u wel gevallen,
Delg uit ons' zond'en schuld,
Vergeef die aan ons allen,
Dan is ons wensch vervuld.

De Nieuw geïnventeerde of Nieuw gebakken Patriotten, of de geveinsde Vrienden, ter audientie by Prins Willem de Vyfde.

Op de Wyse: ***Voor de Deur van myn gemoed.***

1.
Wie moet niet verwonderd zyn?
Over het geveinsd gedragen,
Dan hun, die als Vriend in schyn
Komen, om voor den Prins te staan,
Om zyn raad te hooren aan;
En hem vleijen met de mond,
Maar zy zyn valsch in de grond.

2.
Komen zy van verre gaan,
Om den Prins zyn wil te weeten,
Op hun reis hoord men het aan,
Wat groot kwaad Prins Willem doet,
Wat daar uit voorvloeijen moet,
Hoe men Hem blindeling eerd,
Daar Hy ’t minste niet is weerd.

3.
Redeneeren dan gemein,
Hoe de Prins zig heeft gedragen,
Van geen feilen is hy rein,
Maar zig overal misgaat,
Oppermagt en Landverraad,
Zoekt hy beide te begaan,
Weg met hem! of ’t is gedaan.
4.
Maar komen zy aan het Hof,
Dan worden zy gantsch veranderd,
Dan ontbreekt hun geen veinzens stof,
Dan is ’t zyn Hoogheid zyt gegroet,
Uw’ Regeering zy vol spoed,
Uwe dagen duuren lang,
Uw’deugd onze Ziel ontsang.
5.
Dog Prins Willen merkt het wel,
Dat het zyn maar veinsaards streeken,
Al hun veinzen agt hy voor spel,
Geeft dus aan hun een heus antwoord,
Zoo hem dunkt dat het behoord;
Daar mee gaan die gasten heen,
En zy schynen wel te vreen.
6.
Dan de Schaapsvagt afgedaan,
Want men is weer uit de banden,
De Wolvehuid doet men weer aan;

Nu eens gedronken een fles wyn,
Ag mogt die voor den Prins zyn,
Met zeer sterk fenyn gemengd,
Dat het Hem aan ’t einde brengt.

7.

Ziet dit is kort afgebeeld,
Hoe de Loevesteinsche Factie
By Prins Willen de veinsaard speeld;
By Hem zynde eeren Hem groot,
Anders wenschen zy Hem dood;
Zoo toond ’t Loevesteins gespuis,
Dat de hel is hun regte huis.

8.

Maar hun tyd is haast ten end,
Want zy zullen moeten zwigten,
’t Is lang genoeg de Prins geschend,
Al maakte men eerst groote staat,
’t Berouw komt dog nu te laat,
Als het spel is afgedaan,
Is ‘er geen herdoen meer aan.

9.

Kom nu Veinsaards hoord myn raad,
Gaat nu dog opregt verkeeren,
Het mogt nog niet zyn te laat:
Stel u nu aan Oranjes zy,
Dan blyft gy mogelyk vry,
Dat wegens uwe misdaad,
Geen straffe over u gaat.

10.
Nederlander die met my,
Hebt een hart vol van Oranje,
Laat ons samen vry en bly,
Hem tog eeren met mond en tong,
Groot en klein, oud en ook jong,
Arme en Ryke in goed,
Eerd tog het Oranjebloed.
11.
Haat den Veinsaard als de pest,
Die de Prins ten grond vervloeken;
Wy zullen tog op het lest
Zien, dat Oranje triomfeerd,
Schoon de nyd het tegenweerd,
Zynen roem zal hooger gaan
Dan zy immer heeft gedaan.
12.
Dan zullen wy zingen bly,
Dat Oranje is verheeven
Boven zyne weerparty;
Hy is ons een regt dierbaar pand,
Ons geschonken door Gods hand,
Dat zyn luister duuren mag
Tot het laatste nageslagt.

Hy maakt te niete de gedagten der arglistigen, dat hare handen niet een ding uit en rigten. Hy vangt de wyze in hare arglistigheid, dat de raad der verdraaiden gestoort word.
Eliphas.